

19-боб. Йўқ қилиш

121-модда. Йўқ қилиш божхона режими

Йўқ қилиш божхона режими шундай режимки, бунда чет эл товари божхона тўловлари тўланмаган ва иқтисодий сиёсат чоралари қўлланилмаган ҳолда божхона назорати остида йўқ қилинади, шу жумладан фойдаланиш учун яроқсиз ҳолга келтирилади.

Товарни йўқ қилиш божхона режимига жойлаштириш ушбу Кодекснинг [21-боби](#) қоидаларига мувофиқ божхона органи томонидан бериладиган рухсатнома асосида амалга оширилади.

122-модда. Товарни йўқ қилиш божхона режимига жойлаштириш талаблари ва шартлари

Товарларни йўқ қилиш божхона режимига жойлаштиришга, агар йўқ қилинадиган товарлар ўзининг истеъмол хоссаларини тўлиқ йўқотадиган бўлса ва уларнинг дастлабки ҳолатини иқтисодий фойдали усулда тиклаб бўлмаса, йўл қўйилади.

Қуйидаги товарларнинг йўқ қилинишига йўл қўйилмайди:

маданий бойликларнинг;

йўқ бўлиб кетиш хавфи остида турган ҳайвонлар ва ўсимликлар турларининг, уларнинг қисмлари ва дериватларининг, бундан эпидемиялар ва

эпизоотияларнинг олдини олиш мақсадида йўқ қилиниши талаб этиладиган ҳоллар мустасно.

Қуйидаги ҳолларда товарларни йўқ қилишга йўл қўйилмайди, агар:

йўқ қилиш атроф муҳитга зарар етказиши ёхуд инсонларнинг ҳаёти ва соғлиғига бевосита хавф туғдирса ёки хавф туғдириш эҳтимоли бўлса;

йўқ қилиш товарларнинг одатий мақсадига кўра уларни истеъмол қилиш орқали амалга оширилса;

божхона органи товарлар амалда йўқ қилинганлигини назорат қилиш имкониятига эга бўлмаса;

экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасидаги давлат органининг йўқ қилишни амалга ошириш имконияти тўғрисидаги, уни амалга оширишнинг усули ва жойи кўрсатилган хулосаси божхона органларининг ахборот тизимида бўлмаса. Ушбу қисмнинг қоидалари авария ёки енгиб бўлмас куч таъсири оқибатида қайтариб бўлмас тарзда йўқотилган товарларга нисбатан татбиқ этилмайди.

(122-модда учинчи қисмининг бешинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикасининг 2017 йил 14 сентябрдаги ЎРҚ-446-сонли Қонуни таҳририда — ЎР ҚХТ, 2017 й., 37-сон, 978-модда)

Товарларни йўқ қилиш қуйидаги йўллар билан амалга оширилиши мумкин:

товарларнинг батамом йўқ бўлиб кетишига олиб келадиган термик, кимёвий, механик тарздаги ёки бошқа турдаги (ёқиб ташлаш, бузиб ташлаш, кўмиб ташлаш) таъсир кўрсатиш;

демонтаж қилиш, қисмларга ажратиш, механик усулда бузиш, шу жумладан тешиш, йиртиш, бошқа усулда шикаст етказиш, башарти бундай шикастланишлар товарларни кейинчалик тиклаш ва улардан дастлабки кўринишида фойдаланиш имкониятини истисно этса.

Товарларни йўқ қилиш табиатни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талабларига риоя этилган ҳолда ваколатли шахс томонидан унинг ўз маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

Божхона омборида сақланаётган товарларни йўқ қилиш божхона режимида жойлаштириш тўғрисида тегишли ваколатли давлат органининг товар истеъмолга ва фойдаланишга яроқсизлиги, шунингдек бундан буён уни сақлаш мумкин эмаслиги ҳақидаги хулосасига кўра, ваколатли шахсга олдиндан ёзма хабар юборилган ҳолда божхона омборининг эгаси томонидан маълум қилиниши мумкин.

123-модда. Товарни йўқ қилиш божхона режимида жойлаштириш учун зарур бўладиган ҳужжатлар

Товарни йўқ қилиш божхона режимида жойлаштириш учун декларант божхона органига:

божхона юк декларациясини;

товарнинг кузатув ҳужжатларини;

Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси томонидан белгиланган шакл бўйича тузилган йўқ қилиш далолатномасини тақдим этади.

Рухсат этиш хусусиятига эга тегишли ҳужжатлар бўлган тақдирда йўқ қилинадиган товарларга нисбатан божхона органларининг ахборот тизимида бундай ҳужжатлар мавжудлигини божхона органи мустақил равишда текширади.

124-модда. Товарни йўқ қилиш муддати ва жойи

Товарни йўқ қилиш муддати мазкур турдаги товарни йўқ қилиш операциясини амалга ошириш учун зарур бўладиган вақтдан келиб чиққан ҳолда божхона органи томонидан ваколатли шахснинг аризаси асосида белгиланади. Товарни йўқ қилиш маълум қилинган усулда ҳамда товарни турган жойидан йўқ қилиш жойига ташишга кетадиган вақт ҳисобга олинган ҳолда амалга оширилади.

Товарни йўқ қилиш жойи экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасидаги давлат органининг хулосаси инобатга олинган ҳолда ваколатли шахс томонидан белгиланади.

(124-модданинг иккинчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2017 йил 14 сентябрдаги ЎРҚ-446-

сонли Қонуни таҳририда — ЎР ҚХТ, 2017 й., 37-сон, 978-модда)

125-модда. Йўқ қилиш божхона режимини авария ёки енгиб бўлмас куч таъсири оқибатида йўқ қилинган ёки шикастланган товарларга нисбатан қўллаш

Йўқ қилиш божхона режими авария ёки енгиб бўлмас куч таъсири оқибатида йўқ қилинган ёки шикастланган товарларга нисбатан қўлланилиши мумкин.

Товарларни йўқ қилиш божхона режимида жойлаштириш тўғрисида маълум қилган шахс божхона органларига тегишли ваколатли органнинг ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган ҳолатларнинг мавжудлиги ҳамда товарлар шу ҳолатлар натижасида йўқ қилинганлиги ёки шикастланганлиги тўғрисидаги хулосасини тақдим этиши керак.

Авария ёки енгиб бўлмас куч таъсири оқибатида йўқ қилинган ёки шикастланган товарлар йўқ қилиш божхона режимида жойлаштирилаётганда ушбу Кодекс 122-моддаси биринчи қисмининг ва 127-моддасининг қоидалари қўлланилади.

126-модда. Йўқ қилиш божхона режимида жойлаштириладиган товарнинг божхона расмийлаштируви ва божхона назорати

Йўқ	қилиш	божхона	режимида
жойлаштириладиган		товарнинг	божхона

расмийлаштируви товар қайси божхона органининг фаолият кўрсатиш зонасида турган бўлса, ўша божхона органи томонидан амалга оширилади.

Товар йўқ қилингунига қадар ваколатли шахс томонидан божхона органига товарни йўқ қилиш божхона режимида жойлаштириш учун божхона юк декларациясини, шунингдек товарнинг кузатув ҳужжатларини тақдим этади.

Товар божхона омборида сақланган тақдирда, йўқ қилиниши маълум қилинган товарни божхона омборидан олиб чиқиш учун божхона органи томонидан рўйхатга олинган божхона юк декларацияси асос бўлади.

Товарни йўқ қилиш жойигача етказиб бериш ва уни йўқ қилиш божхона назорати остида амалга оширилади.

Товарни йўқ қилиш факти бўйича божхона органининг мансабдор шахси, ваколатли шахс ва товарларни амалда йўқ қилиш чоғида ҳозир бўлган бошқа шахслар томонидан имзоланадиган йўқ қилиш далолатномаси тузилади.

Товарни йўқ қилиш далолатномаси товар амалда йўқ қилинганидан кейин бир иш куни ичида божхона органига тақдим этилади.

Божхона юк декларациясини тақдим этиш ва рўйхатдан ўтказиш йўқ қилишдан аввал, уни

расмийлаштириш эса, товар йўқ қилинганидан кейин амалга оширилади.

127-модда. Товарни йўқ қилиш натижасида ҳосил бўлган чиқиндиларни декларациялаш

Товарни йўқ қилиш натижасида ҳосил бўлган чиқиндилар улар шу ҳолатда божхона ҳудудига олиб кирилганида бўлгани каби бошқа божхона режимига жойлаштирилиши лозим, бундан ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган ҳоллар мустасно.

Йўқ қилиш натижасида ҳосил бўлган ва кейинчалик фойдаланиш учун яроқсиз ҳолатга келгунга қадар қайта ишланган чиқиндилар декларацияланмайди.